

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Cezar Paul-Bădescu

Luminîța, mon amour

POLIROM
2017

Cuprins

Partea întâi	7
Partea a doua	71
Partea a treia	143

The Show Must Go On (nu am înțeles niciodată de ce „trebuie“)

„You woke up this morning
Got yourself a gun,
Mama always said you'd be
The Chosen One.“

(„Woke Up This Morning“, Alabama 3 –
tema serialului *Clanul Soprano*)

M-am sculat de dimineață și am luat o armă, cum frumos zice și cîntecul. Din fericire, era doar un banal cleștișor de unghii. Nu că-i ridicol? Mă-nnebunesc după asta!

M-am sculat de dimineață cu același sentiment de frustrare pe care-l am de multă vreme. Sînt un frustrat, dragi tovarăși! (Îmi fac, după cum se vede, autocritica...) A fi un frustrat e ceva de rușine, nu e deloc un lucru cu care să te mîndrești. Mai ales pentru un bărbat, care trebuie de obicei să se înfățișeze în posturi eroice. E o chestie aproape la fel de dezonorantă ca impotența. Un frustrat e un neputincios, unul care se lasă călcat în picioare de cei din jurul său, care nu e în stare să se impună și strînge în el tot felul de remușcări, resentimente

Respect pentru oameni și cărți

datorate umilințelor, bilă neagră. Și nu are tăria să iasă în afară cu toate acestea, să se revolte, să se descarce, ci le ține în el, le rumegă și se otrăvește pe sine însuși. Acesta sănt eu.

Primul lucru pe care l-am făcut, înainte chiar de a mă spăla, a fost să-mi tai unghiile. Și de la mâini și de la picioare – deși niciunel nu necesitau această operațiune. Ba chiar erau destul de mici, aşa că le-am tăiat și mai în carne decât erau. Probabil că am simțit nevoie să mă descotorosesc de ceva, ceva care crește din mine și e materie moartă, nu-mi mai aparține. Numai că trecutul meu, de care voiam de fapt să scap, nu e deloc materie moartă. E viu și lucrează cu o hărnicie demnă de o cauză mai bună (cum idiot îmi vine să zic – ce naiba cauză mai bună să aibă?). Sapă-n mine, extrage toate miasmele pământului, face galerii de cîrtiță. Astfel încît acum sănt gol pe dinăuntru, doar un sistem de galerii, un fel de burete cu porii supradimensionați.

Mai rău e că nu pot da vina pe nimeni pentru ce s-a întîmplat. De obicei, fiecare își rezolvă problemele cu viață găsind un țap ispășitor. E simplu, sănătos, eficient. Nu provoacă eructății, iar reacțiile adverse sănt neglijabile. Este indicat pînă și în cazul femeilor gravide. Nu am fost eu de vină, ci individul acela diabolic, care nu știu ce are cu mine; este o conspirație în jurul meu, toți s-au coalizat să-mi facă rău; de vină este soarta, care mă urmărește fără încetare și-mi aplică periodic lovitură în moalele capului ș.a.m.d. Ei bine, în cazul meu nu a fost nici soarta, nici mama soartei, nici lumea întreagă care a avut un plan să mă distrugă, nici părinții care mi-au dat viață (cărora, pe această cale, le mulțumesc), ci – simplu – eu însuși. *I'm simply the best!* îmi vine și

Respect pentru oameni și cărți

mie să cînt inspirat de Tina Turner, care dădea pe dinafără de optimism după ce Ike, bărbatu-său, o frăgezea cu bătaia. Eu sănătate cel mai eficient în a-mi face rău. Eu sănătate individual care mă urmărește tot timpul și nu știu ce are cu mine. Eu sănătate cel care are căile deschise larg către cele mai vulnerabile puncte ale mele și tot eu cel care are grijă să le administreze doza de lovitură. Și nostrim e că de cele mai multe ori nu din rea-voință, ci din prostie.

Tot din prostie m-am implicat și în povestea care avea să-mi determine viața și să mi-o distrugă în cele din urmă. Căci ce altceva decât prostie este bovarismul? Ar fi trebuit să iau și arsenic și să sfîrșesc vomitind ceva negru, ca să-mi duc destinul pînă la capăt. Dar nu am eu stofă de personaj tragic! Și nici ăla care m-a creat nu are talentul lui Flaubert...

Cînd am cunoscut-o pe Luminița, o seară întreagă, în camera mea de cămin din Grozăvești, am vorbit – despre ce altceva? – despre literatură. Apăruse de curînd *Visul* lui Mircea Cărtărescu și am povestit amîndoi cu frenzie despre Mendebilul, despre R.E.M., despre fluturii din Muzeul Antipa sau despre individual acela care-și transformă mașina în orgă. Și despre strategiile narative, perspectiva copilului, onirismul etc. – tîmpenii de studențașii la Litere, cu care nu vă mai plăcăsesem. Ea stătea pe patul meu, eu pe cel al colegului meu de cameră și, despărțiti de culoarul de jumătate de metru care era între cele două paturi de cămin, puneam la cale marea literatură.

Cînd s-a făcut destul de tîrziu și fata a trebuit să plece la ea acasă (de fapt, tot la cămin, dar în „6 Martie“,

Respect pentru oameni și cărți

care pe vremea aceea era căminul de fete al Universității), am văzut-o că se schimbă dintr-odată la față și mai întâi se chircește inexplicabil, iar apoi se întinde pe pat, scuturată de spasme. Părea un fel de criză de epilepsie, însă nu era deloc aşa ceva. Nu mai văzusem crize de epilepsie, dar știam că oamenii își pierd cunoștința și fac spume la gură (în fine, aşa se zice...). Luminița era perfect conștientă, ba uneori chiar îmi zîmbea îngăduitor. Problema era că mușchii abdominali i se contractau spasmodic, ceea ce o făcea să semene cu un briceag cu tentative repetitive de închidere. Domnule judecător, acest briceag a avut tentative repetitive de închidere, este un element recidivist, deci dăunător societății. Specialiștii aici de față pot să confirme comportamentul lui deviant și influența nefastă asupra celor din jur. (Nu știu ce m-a apucat cu idioțenia asta...)

— Ce se întâmplă? am întrebat-o eu pierit.

— Cred că am iarăși o criză.

Pe naiba „crezi“, parcă nu e evident!

— Partea proastă e că nu am pastilele la mine.

— Ce pastile?

— Distonocalm.

Ce chestie! Bunică-mea lua distonocalm și, din câte știu eu, avea probleme cu tensiunea. Și ea zicea că și cu inima, dar doctorii nu confirmau asta. A murit, pe la optzeci și ceva de ani, de o tumoare la creier...

Ei bine: ce să faci tu, studențaș la Litere, necopt la minte și cu tot felul de fumuri culturale în cap, cu o tipă în umilul tău pat din Grozăvești, care se contractă de parcă ar avea mușchii abdominali supuși la curent electric, care spune că ea *crede* că are iarăși o criză și care plînge după distonocalmul ei iubit? După ce o

Respect pentru oameni și cărți

seară întreagă ați discutat, ca niște copii cuminți, literatură. Păi deocamdată stai cu mîinile în sîn. Te gîndești cum să-i faci rost de distonocalm. Treci repede în revistă unde l-ai putea găsi, te gîndești că cea mai apropiată farmacie deschisă noaptea este totuși destul de departe și îi propui fetei să dai o fugă pînă la ea acasă și să i-l aduci. Răspunsul pe care-l primești este unul duios: „Nu, mai bine stai cu mine, cred că-mi face mai bine“. (Firește, iarăși credea.)

Deja aud golanii din fundul sălii cum fluieră și strigă „Fute-o, mă, fraiere!“. Sala rîde. Au și ei dreptate, s-or fi plăcuit oamenii de atîta lipsă de acțiune... Numai că fraierii nu prea fut. Și, în al doilea rînd, cum să fuți ceva care pare mai degrabă motorizat, că zvîcnește în cadență unui motor în doi timpi? „Fraiere, trebuia să o faci pînă acum de nu știi câte ori, nu să aștepți să ajungă fata la acte disperate, doar-doar oi înțelege și tu! Ce-ai păzit toată seara?“ Am discutat literatură. Ce, ea nu e importantă? „Dă-l dracu' de labagiu! Hai să mergem la alt film, că ăsta-i nașpa rău!“

Pentru cei care au mai rămas în sală, pot să adaug că, deși povestea tipei pare cusută cu ață albă, un fel de a-mi face mie cu ochiul, aveam să aflu că din păcate nu era deloc aşa. Criza ei din camera mea de cămin, din acea seară de confluence literar-artistice, avea să fie prima dintr-o lungă serie de crize la care urma să fiu martor. Iar aceasta era încă ceva *soft* pe lîngă ce îmi pregătea viitorul. De altfel, Luminița însăși, amintindu-și de crizele de la începutul relației noastre, avea să-mi spună că acelea erau mai mult un moft, un fel al ei de a se alinta. Că le putea face față, dar, probabil, găsea un fel de voluptate în ele.

Acuma, nu știu... Poate că a vrut să atragă atenția asupra ei, poate că a fost un fel de a-mi zice „iata că chestie interesantă pot să fac eu“. Cert este că mie criza ei mi-a transmis exact acest lucru. Adică, fără să gîndesc explicit aşa, eram într-un fel încîntat că am întîlnit o persoană deosebită, care nu era ca celelalte tipă. Ca orice guguștiuc cultural, aveam desigur o anumită simpatie pentru tulburările nervoase. Purtam și eu în mine acel reziduu romantic conform căruia nebunie egal geniu și viceversa. Ospiciul care-i găzduiește uneori pe artiști, și unde unii chiar și sfîrșesc, face ca toată existența lor să capete automat o aură mitică. Nebunia nu e din lumea noastră obișnuită, prin urmare e de undeva dintr-o lume superioară. Sau pune individul în relație cu o lume superioară, inaccesibilă nouă. Și, oricum, artistul dacă nu e boem cu mare drag de alcooluri și dacă nu e și puțin nebun, parcă nu e artist cu adevărat. Ce scriitor sau pictor e ăla care este om aşezat la casa lui și tată de familie respectabil? ăla e un burghez stătut, un filistin, care nu are ce căuta în lumea artei. Adevăratul cămin și totodată templu (i-auzi ce frumos: „templu“!!) al artistului este numai balamucul. Prin urmare, nebunia e *cool!* E alternativă!...

Și a mai fost ceva în seara aceea. Postura eroică pe care mi-am întrevăzut-o. Cum să te comporti tu, bărbatul, lîngă o femeie neajutorată, aflată la ananghie? O salvezi, o ajuți, o ocrotești! Mă și vedeam eroul ei, călare pe un cal alb și îmbrăcat în armură strălucitoare. Cavalerul care apare de te miri unde și salvează prințesa din ghearele balaurului, o ridică apoi pe șa, ea îl răsplătește cu un sărut – și au trăit fericiți pînă la adînci bătrînețî.